Eesti maaelu tark vara

Tootmisriskid taime- ja loomakasvatuses

Krista Nurk
Nooremteadur-doktorant
Maamajanduse valdkond

Riskid põllumajanduses

Ilmastikuolud Eestis

Mis on risk?

Riski mõõde	Sisu	Juhtimise fookus
Oht	Potentsiaalne kahju	Vähendamine ja ülekandmine
Võimalus	Uue olukorra ärakasutamine	Kohanemine ja innovatsioon

Tootmisriskide tajumine Eestis

		Taimekasvatus			Loomakasvatus			
	Kliima- ja tootmisriskid	Aiandus	Püsikultuurid	Tera, õli- ja valgukultuurid	Sea- ja linnu-kasvatus	Liha- ja piimaveise ning lamba- ja kitsekasvatus	Piimatootmine	Segatootmine
Suur tõenäosus ja suur kahju	Kahjurid	74	50	48	23	24	42	32
	Pikk kuuma- ja põuaperiood	61	76	60	58	56	68	62
	Liigniiskus	64	31	41	41	38	47	46
Väike tõenäosus ja suur kahju	Loomataudid	-	-	13	60	33	28	26
	Mikroobide resistentsus	-	-	14	42	21	21	17
	Taimehaigused	72	45	42	23	21	39	30
	Taliviljade talvekahjustused	10	5	48	21	10	45	29
	Tugev rahesadu	63	42	40	23	30	44	38
	Jääk- ja saasteained loomasöödas	-	-	15	69	22	36	14
	Metsloomade ja rändlindude tekitatud kahju	36	11	44	53	53	54	50
Suur tõenäosus ja väike kahju	Masinate ja seadmete rikked	38	48	43	64	52	50	49
	Hoonete, seadmete ja masinate vananemine	41	37	43	62	57	43	50
	Internetist ja andmesidest sõltuvate teenuste katkemine	21	12	20	28	23	27	25
	Maa ostuhinna kasv	38	25	57	31	50	53	43
	Maa rendihinna kasv	27	21	59	32	55	59	47
	Intesiivne vihmasadu	64	25	47	31	41	50	48
	Kevadine öökülm	73	73	46	18	34	49	45
	Tormituul	51	23	40	39	40	53	45
Väike tõenäosus ja väike kahju	Andmevargus	12	4	17	22	16	22	17
	Küberrünnak	12	5	17	28	15	23	14
	Mulla erosioon	31	10	19	20	13	19	17
	Taimetoitainete leostumine	33	13	24	28	16	25	22

Allikas: Riskijuhtimise küsitlusuuring, 2024

Tootmisriski juhtimise meetmete rakendamine Eestis

- Hoonete masinate ja seadmete regulaarne hooldamine
- Kohalikele oludele vastavate sortide kasvatamine
- Sertifitseeritud seemnete kasutamine
- Taimede kasvuperioodil põldudel regulaarne haiguste ja kahjurite seire
- Põllukultuuride mitmekesistamine
- Hoonete, masinate ja seadmete järjepidev kaasajastamine
- Väetiste kasutamine vastavalt planeeritud saagikusele ja mullastikutingimustele
- Tootmisalase nõustamise teenuste kasutamine
- Tali- ja suviviljade külvipinna optimeerimine
- Põuakindlate sortide ja kultuuride kasvatamine

Allikas: Riskijuhtimise küsitlusuuring, 2024

Mõned järeldused

- Riskid on põllumajanduse loomulik osa, kuid riskitegurite olulisus erineb tootmistüüpide lõikes.

- Suur osa riskijuhtimisest toimub igapäevaste tegevuste kaudu, mis aitavad riske vähendada.

- Lisaks riskide vähendamise meetmetele tasub kaaluda riskide ülekandmise meetmeid, nt. põllumajanduskindlustus.

Aitäh!

krista.nurk@metk.agri.ee